

Director: Eugen Goga
Factor: I. U. Soricu
Facție: Al. A. Hodog

Redacția:
Strada Orzelul Nr. 10

Renășterea României

Abonamente:
pe un an 75 lei = 150 Cor.
pe 6 luni 38 lei = 75 „
pe 3 luni 19 lei = 38 „
Administrația:
Strada Popăci, Nr. 11

Între fruntașii satelor noastre din județul Sibiu

Hotărârită fiind reorganizarea statului național în fața alegerilor apropiate, comisiunea electorală a convocat din 10 August a. c., a însărcinat mai mulți fruntași ai săi să ducă la îndeplinire încheierea rândurilor, luând în calcul cu poporul nostru din regiunile.

Organizarea partidului din județul Sibiu a fost încredințată semnataului.

Am primit cu bucurie această mare sarcină, dându-mi seama, astăzi mai mult ca oricând, de marea noastră a tuturor, — cărții și țărani, — să ne strângem în singură tabără, ca să putem realiza toate binefacerile vremilor ce-am ajuns.

Octavian Goga

Unitatea de partid

Partidul Marelui Sfat s'a lansat ideea unirii partidului național și s'a acordat către diferiți fruntași de-ai necesității unei unități de acțiune pentru toate elementele bune române în vederea alegerilor pentru Constituția

Opera organizării e în curs. E o datorie a conducătorilor, ca acum când au început să desăvârșască lucrurile în domeniul nostru politic, cari în vremile noastre unire se puteau justifica. Astăzi, pe de o parte, există o unitate de parțenie determinată în mod normal de conștiința masei populare și de înțelepciunea de-a încadra interesele multă în program corăspunzător. Credem, că adevărul elementar este în conștiința noastră. Deaceia ne așteptăm, ca orându-ne în jurul unei unități de acțiune, să se îndeplinească, fiindu-ne legătura permanentă cu țara noastră. Nădăjduim, că din această unitate să iși vor cere partea lor toți cărturarii și orașe, al căror simț poate să fie influențat de trebuințele vremilor noastre.

Unitatea de acțiune care trebuie să ne unească cu acest prilej. Trebuie să ne unim în împrejurări și să ne conștientăm situației cu toată activitatea noastră.

Solidaritatea de partid este astăzi, trebuie să fie, pentru alegerile ce vin, o unitate națională din Ardeal. Trebuie să șters încă aici, cu reflexele lui în întălmim, trebuie să i primim deci hotărârile. Dupăcum ieri eram siliți să ne într-o singură tabără, ca să ne păstrăm vigoarea întregă, tot astfel în primele alegeri maturitatea politică îndeamnă la aceeași unificare a tuturor.

Avem decât să privim în jurul nostru să vedem cât de indicată e ralierea în jurul energilor. Trăim o perioadă în care totul fierbe la hotarele curente subversive, mâinate de interpotrivnice, se îndeamnă spre noi. Mâini de veacuri, oricât de înfrântește, totuși sunt capabili să întrefieșcare de agitație clădind pe fermentul de frământare vie pe care răsădit-o zestre tuturor sufletelor.

Unitatea de acțiune a partidului socialist din Ardeal s'a prezentat dlui Maniu, președintele Consiliului dirigent, pentru a cere garanții pentruca socialității să și poată împlini neturburată, campania lor electorală.

Se va îngădui ca organizațiile muncitorești să și poată ține întruonirile lor de breaslă. Se va permite orice intrunire politică, întrucât aceasta nu e cu scopul de a discuta chestiuni în legătură cu alegerile.

Referitor la cenzura dl Maniu a declarat că va da instrucții cenzorilor ca cenzurarea gazetelor să se facă într'un mod mai liberal.

Face apel deci, prin aceste rânduri, la toți fruntașii partidului național, în al căror suflet trăiește amintirea luptelor noastre, să binevoiască a veni la consfătuirea ce va avea loc la Sibiu, în ziua de Marți, 26 August în sala cea mare din Palatul Asociațiunii, la orele 11 a. m.

Preoții, învățătorii și ceilalți intelectuali, însoțiți de țărani cu trecere în satele lor, sunt rugați să asiste la această adunare în care vom chibzui împreună organizarea noastră de partid, precum și măsurile ce vor fi de luat în fața mișcării electorale.

Sibiu, 20 August

Octavian Goga

Criză de guvern

Un nou guvern care va fi de prisos, și altul de care avem nevoie

După toate indicațiile ce primim asupra situației politice interne, zilele acestea vom avea probabil o criză de guvern la București. Cabinetul Brătianu, urmând atitudinea cunoscută a președintelui de consiliu față de condițiile puse României la congresul de pace, își va prezenta demisiunea. Se pune deci problema, ce anume formațiuni politice din vechiul Regat vor avea prilejul să ia răspunderea pentru destinele țării, în împrejurările extreme de delicate în cari ne găsim astăzi?

Cetitorii noștri știu, că acest ziar sub noua lui conducere și-a afirmat completă independență față de fluctuațiile vieții de partid a politicii dela București. Și și rezervă nepărtinitorie cu care am urmărit și înregistrat toate manifestările de acolo. Delfa această linie de conduită nu ne vom abate, convins fiind că chemarea noastră este astăzi apropierea cât mai desăvârșită a românului de aici de ideea contopirii sufletelor defunctive, care ar putea fi tulburată prin critice pripite și lămuriri inoportune.

Chestiunea guvernului central însă, în momentele actuale, este de-o însemnătate atât de capitală pentru marile interese ale neamului, că am lipsi dela datorie, dacă nu ne-am spune cuvântul. Ar fi o mare greșală tăcerea în acest caz fiindcă consecințele pentru țara ce se săvârșesc acum vor fi purtate și de noi. Tăcerea deci, pe lângă că ne-ar arunca în bănuiala unui vinovat dătruism politic, ar putea să trezească în mod legitim și nemulțumirea poporului nostru de aici, care crede că la fruntea treburilor are spirite clare, perfect conștiente de rolul și răspunderea lor.

Vom privi deci în față problema și vom vorbi limpede.

E cunoscut îndeobște punctul de vedere pe care l-a fixat opinia publică din Ardeal, de câte ori a fost vorba de o schimbare de guvern. Totdeauna s'a cerut cu insistență înfăptuirea unui guvern național, în care s'ar canaliza toate curentele politice din țară. În zilele agitate cari sunt și vor mai fi, opera de consolidare internă nu poate fi îndeplinită cu succes, — așa se zicea aici, — decât de-o încheiere a tuturor energilor. Numai astfel, înstăpânindu-se un calm sufletesc, s'ar putea inaugura o perioadă de necesară muncă pozitivă. Pe lângă această considerație de ordin intern, lumea noastră cerea un guvern de concentrare și pentru a da strălănită dovada țării de acasă și-a stabilității de cârmuire, într'o vreme când împrejurările nu ne-au îngăduit încă o viață constituțională, în care parlamentul să acopere cu autoritatea lui toatele guvernarea.

Acastă considerație, inspirată de cel mai curat patriotism, reprezintă atât prin oamenii noștri de răspundere, n'a avut nici ecul, nici rezultatul dorit de noi. Cauzele nu le cercetăm, fiindcă, dupăcum spuneam, ni s'ar părea pripit astfel să intruoducem deodată Ardealul după culturile politice de partid dela București. Cert este însă, că de-o minister național se vorbește tot mai puțin în presa din capitală. În schimb însă se amintesc alte soluții, mai puțin edificatoare. Nu ne oprim asupra ideii ce s'a lansat la diferite ocazii, de a se da unui fruntaș ardelean misiunea actuală de guvern, fiindcă această părere dela început n'a prezentat sorți de isbândă. Era firesc, ca un om politic de-ai aici, să nu la asupra sa o asemenea sarcină, nesocotind echilibrul interior din vechiul Regat și aparând în lume ca un conducător impus, sau ca un figurant cu singura menire de a salva o fațadă. Rolul Ardeleului în bucurările actuale ale politicii interne, nu poate fi decât cel de colaboratori obiectivi, cari fără a se înfeoda unei sau altei grupări, se asociază la o muncă constructivă pentru binele țării.

Reșinem de astădată cea mai recentă soluție pe care o vedem lezând la suprafață. Se vorbește că în cazul retragerii dlui Brătianu, s'ar forma un minister din o seamă de elemente ale partidului liberal și din câțiva disidenți ai celorlalte partide, sub prezidenția unui înalt funcționar. La acest guvern ar fi chemați să colaboreze și Ardeleii. Misiunea noului minister ar fi să organizeze rezistența națională.

Să ne fie permis a arăta părerea, pe care o credem și a cercurilor conducătoare din politica ardeleană, că o asemenea încheiere n'ar corespunde căușii de puțin situației grele de astăzi. O astfel de alcătuire fără caracter precis, în afară de cadrul curentelor politice din țară, nu înfăptuiește nici pacea internă, nici nu ameliorază raporturile noastre externe. Pe ce și o vorba de rezistență, fie că România ia scâteie tratatul, fara are astăzi nevoie de un guvern tare, îndrumat de personalități cu rădăcini în sentimentul public și cu organizații serioase în urma lor.

Vor fi în stare frământările dela București să ne dea un astfel de guvern, sau vom asista mai departe la chinurile facerii, cu tot felul de svorniri și ghăclitori? Nu știm și vom vedea. Ne dăm seama însă, că oamenii politici din Ardeal nu vor putea sprijini aceste experimentări primejdioase și vor cere mai departe triumful patriotismului luminat, în locul micilor rețete dînt'o bucătărie cu care n'am dori să ne obișnuim în România nouă. T. D.

Campania electorală

Apel către aderenții partidului național din comitatul Făgărașului

Fiind încredințat cu reorganizarea partidului național în județul Făgărașului, convoc prin această pe aderenții acestui partid la conferința ce va avea loc Vineri în 29 August a. c., ora 10 a. m. în sala cea mare a prefecturii din Făgăraș.

Scopul conferinței, în care vor lua cuvânt și unii dintre fruntașii vechii noastre politice, este reorganizarea partidului național, potrivit cu împrejurările schimbate și în conformitate cu organizațiile din celelalte comitate.

Pentruca această conferință să fie expresiunea fidelă a tuturor adevărilor partidului nostru, singuraticele comune sunt invitate a delega — prin bună înțelegere — pe lângă preoți sau alți intelectuali ai satelor noastre, și câte 1-2 aderenți din mijlocul țărânelor.

Sibiu, la 20 August 1919.

Ioan I. Lapedatu

Ce se petrece la Budapesta

Starea de spirit în capitala Ungariei — 456 cadavre în piniștele Parlamentului. — Armata roșie — Speculații — O coroană pe mormântul lui Ady Andrei

Budapesta, 18 August 1919

Budapesta aceasta, care și plătea toată strălucirea fastuoasă din nenumeratele izvoare, ale Ardealului și Băcâului, orașul acesta cosmopolit și pretențios ca și stăpâni lui, va rămânea de acum încolo un oraș de antichități, în care cercetătorii lumii se vor abate ca pentru curiozități istorice, care pot arăta, aici la Pesta, ce a însemnat un oraș al minciunii și al truștii sprijinit pe teroare și asuprire. Vechia viață budapestană care își pierdea toate pozele cu lenii celorlora oprimați, fără îndolală că nu mai poate exista, și a rălat rădăcinile și deaceia Ungurii sunt triști.

Sunt triști și deprimați că li s'a tăiat craca de sub picioare: neamul de robi care plătea gloaba, iobagii buni de vreme rea. S'a tăgădușc amar și încearcă chiar a vorbi, cu convingerea omului la desnașdejde, de o uniune personală a rămășițelor Ungariei cu România întregită sub sceptrul și coroana regelui Ferdinand.

Și dacă parlamentul maghiar, care n'a fost niciodată o casă de dreptate pentru noi, a găzduit în ștreanguri acum 456 de cadavre de boerie ungurească, în felurile ei forme și titluri și dacă apele Tiseli și ale Dunării au purtat la vale, până la venirea noastră, stăruirile atâtor baroni, conți și alți magnați unguri, ucși tot de-ai lor, dar „din voia poporului”, asta nu înseamnă că s'a sfârșit vechea comedie. Sunt încă putrezători reacționare destule cu peceji mucegăle de nobletă, cari scot capul iar, roind în jurul contelui Andrassy și al arhiducei lui Iosef ca să reînvie iarăși ce-a fost. Nu mai sunt o talnă pentru nimeni combinațiile politice în acest sens, care și au sălaş la curtea Burgului din Buda, unde tronează azi habsburgul cu poze de „rex hungaric”.

Fiește că poporul ungar, mulțimea muncitoare dela sate care știe tot așa de bine ca și țărânul nostru ce înseamnă fericirea „domnilor din casina magnaților”, nu-i vrea, și cel câțiva reprezentanți care au scăpat de grațiositățile teroarei lui Bela Kun, și-au spus cuvântul în tratativele care au urmat cu diferiți reprezentanți de grupări politice, aici la Pesta, și au izbucnit chiar să câștige pe cel mai puțin, pentru ideea de a da Ungariei învinse și umilate pe urma politice de îngămfare și teroare, un guvern de concentrare al tuturor forțelor naționale, dar cu caracter sincer democratic predominant. Un guvern care să voiască republica și care să se bucură de încrederea poporului, care nu mai vrea asmutarea vechilor dusmăni.

Respectul popoului pentru armata noastră e fără îndoială mare și e mare pentrucă înluna cu desăvârșire corectă și ostășească a soldaților noștri a impus. A impus și când a intrat în Budapesta și a defilat în piața Octogonului pe Andrassy ut și impune și când trece, liniștită și severă fără aere de triumfe, pe străzi în parțile sale, și când străjuză pe demnitățile poștile autorităților, și când se plimbă pe stradă și-i respectă ofițerii cu semnele care sunt și o datorie dar și o expresie a sufletului și a mulțu-

Insemnări zilnice

Biblioteca din Cluj

Am avut plăcere să primim ieri la redacție vizita dlui G. Bogdan-Dulcă, noul profesor de literatură română la facultatea de litere din Cluj. D. Bogdan-Dulcă ne-a adus cu acest prilej un apel al Universității din Cluj, — cărula și vom face loc în numărul viitor al ziarului nostru, — prin care se cere întregul public românesc să dea cărți de literatură românească bibliotecii acelei universități.

Noul profesor de literatură română a cele dintâi Universități din Ardeal eliberat ne-a desvăluit cu acest prilej, într'o convorbire care cu d. Bogdan-Dulcă e totdeauna o plăcere intelectuală, lipsurile culturale de care vor avea să sufere studenții Clujului în privința cărților de literatură românească. Aceste lipsuri le știam, cu toții, dar măsuri de îndreptare nu s'au luat încă.

Biblioteca universitară dela Cluj, alcătuită sub supravegherea unei serii întregi de apostoli ai maghiarizării, în cadrul dogmelor politice de desnaționalizare, a izgonit sistematic din rafturile ei încercate cu produsul inspirației maghiare, orice manifestare a culturii noastre naționale.

Studenții români cari își chinuiau până acum mintea și sufletul în „cizmele spaniolești” ale spiritului maghiar, greoi și neadaptabil firei noastre, nu găseau în cataloagele bibliotecii lor de studii nici pe Eminescu, nici pe Creangă, nici pe Vlăduț, nici pe Goga, nici pe Garagiule, nici pe Gorun. Despre istoria culturii și literaturii românești mai vechi nu primeau decât informațiile falșificate ale atâtor istorici maghiari, al căror crez a fost de decenii siluirea adevărului în folosul „ideei de stat” a oligarhiei maghiare.

Urmele acestei stări de lucruri durează încă. Nici vremurile libertății noastre depline n'au adus o prefacere în privința îndrumării spre cultura firească a sufletului intelectualilor noștri. În biblioteca din Cluj tot nu suot cărți de literatură românească.

În acest scop e adresat apelul profesorilor dela facultatea de litere de-acolo, în frunte cu dl Bogdan-Dulcă. Dar, calea apucată nu e poate cea mai bună. Apelul la public poate da roade, dar ne temem ca nu cumva biblioteca Universității să nu se trezească asaltată cu toate broșurile necunoscute, rămase cu filele netălate prin bibliotecile oamenilor, generoși de suflet. Ne temem că ceace vor strange astfel înimosii inițiatori ai apelului se va asemăna grozav cu recolta pe care o făcea răposatul „bădă Cârjan” prin redacțiile zărilor din București: anuare, tratate despre cultura transilvanilor, calendare, statistici....

Soluția poate că e alta. Dar, în privința aceasta vom avea prilejul să revenim. Laokoon

mirii pentru dragostea și grija ce i-o poartă ofițerii. Și a mai impus această oaste de fier și fiindcă realitatea a dărâmat toată minciuna care s'a spus pe seama ei de toate „hirlapurile” și „Spucknapfurile” maghiaro-semitice și în vremea conștilor și magnaților și în vremea proletarilor dictatoriali.

Când comandamentul român a luat asupra și organizarea alimentărilor furcilor de flămânzi, — dupăce lăsase zădărnice câteva zile administrației ungurești care s'a dovedit nelăstare și pearte grija aceasta, — și au văzut budapestanii că încep a avea cu ce și puțoli forma, deslaur că și această filozofie a stomacului, specifică veacului, a întors ochii multumirii în spre noi.

Dar ceace nu pot ierta Ungurii niciodată soartele, și nu se sflesc să o spună și tare în cercuri îngăduitoare, e că scăparea lor din ghilberle bolșevicilor ucigași o așteptau dela toată lumea pământului, numai dela noi nu. Rușinea asta de zi fi salvat tocmai noi, cel mai puțin dorii, îl umilește și adaugă că zilele acestea vor însemna cea mai mare pată în istoria Ungariei.

Cetățenii lui „Ubi bene, ibi patria” însă își vad neturburată de treburi și învârteli și străzile, la colțurile de răspântii, adună grupuri de speculanți, cari schimbă coroane bolșevice în cele albastre pe prețuri de bajocură, cari vând verighete forate și păstrate de pe vremea „fericirii comuniste”, cari tăgădușc pentru 1500 - 2000 de coroane „aber nur gegen blaues Geld” câte o pereche de ghete cu vârturi de lac, și țepetele tot pe vremea ratului roșu dela cine știe ce victimă nobilă, alții, în sfârșit, speculează mizeria omenească, oferind pe prețuri de „dictatură proletară” pentru „burjul” o cloșvartă de carne, ciupit de pe la vre-o popotă. Evident că toate matrapas-lucurile astea se petrec numai după ce s'a asigurat „fericitul vânzător” de trecerea pericolului de patrule. Și și-aici poporul încurajează, căci dorința de răturare e grozavă.

Golul trist, al galantarelor a fost totuși întrerupt pe-ici, pe-colo și mai apar așa câte o bucată de păză, ori câte un guler utat și prăfuit, ba chiar câte un petec de mătașe griț bine și scăpat de vijele. Într'o zi, însă, galanturul unei florări, căci florile au început să învie, strânge mulțime multă la o coroană de flori albe, împodobită cu panglică tricoloră românească, lată și strălucitoare, de mătașă, pe care scria:

„Poetul și prietenul Ady Andrei dela Octavian Goga”.

Era o coroană pe care fruntașii ardeleani avea s'o depună prin dl Eugen Goga, directorul zărilor nostru, pe mormântul acestui poet ungar, mort în revoluția de-acum și care reprezenta partea mai politică, mai omenească a scriitorilor unguri printre cari, dealtfel, avea cinstea să fie fruntaș și întemeietor de școală. Gestul acesta evident că a mișcat pe foarte mulți cari nu se așteptau dela românii, mai ales la asemenea gesturi nobile de pietate. E. Ciucianu

Archiducele Josif

O telegramă transmisă ieri de agenția De-cia anunță că archiducele Josif ar fi demisionat, retrăgându-se dela conducerea treburilor statului maghiar. În forma în care ea a fost publicată, românii să se vadă dacă nu corespunde și adevărului, — șiirea are o redacție convențională. Archiducele Josif nu putea să „a misionase” dintr'o însărcinare pe care nimeni nu i-a atribuit-o, iar retragerea dela „conducerea treburilor statului” e o formulă care ascunde iluzia că dl Habsburg s'ar fi bucurat, cel puțin douăzeci și patru de ore, de vre-o autoritate, recunoscută sau nu, dincolo de zidurile Burgului, care-i adăpostea viața, garantată și aceasta numai de ordinea menținută de armata română.

Bolșevicii reprezentau, oricum, o forță. Bela Kun guvernă prin teroare și gâzduirea de mercenari roșii, strânși laolaltă de dorul de a trăi, dar și de acea furie sovietică pe care guvernul sovietelor o tușase la două sute de coroane pe zi. Archiducele Josif nu reprezintă nimic. Nici o putere reală, și nici o idee care să prință rădăcini în spiritul poporului. Aparul prin surpriză în mistuna sa de „guvernator”, dispăre din arena evenimentelor nelăsând în urmă nimic altceva decât un mare punct de mirare peste întreaga sa apariție din urmă.

Prezența archiducelui Josif la Budapesta dăduse de bănuț alivierilor noștri că România sprijinește o mișcare monarhică în Ungaria. Lucrurile s'au lămurit. E în afară de orice discuție care să arhidece Josif n'a fost nici instalat și nici sprijinit de noi, pentru simplul motiv că nici unul din interesele noastre nu ne dictau o asemenea reînviere a strigătorii cari ne-au vrut totdeauna pieirea. Habsburgul s'a folosit însă de profunzimea de orientare provocată în opinia publică maghiară de răsturnarea bolșevicilor, urmărind reîntronizarea monarhiei în „burgul” dela Buda.

Noi „firește, nu ne-am amestecat în treburile interne ale Ungariei. Archiducele Josif a încercat să strângă un câd de slab guvern de coaliție care să reprezinte „forțele unite” ale națiunii maghiare. N'a reușit să entusiasmească o mână de vechi politicieni, exponenți ai unor vremuri dispărute, câțiva groși naționaliști și doi trei „social-democrați” speriați de prăbușirea dictaturii proletariului. Mulțimea octăfenilor a rămas departe de încercările „guvernatorului” Ungariei. Și guvernatorul a trebuit să plece.

Acest sfârșit era firesc după ce populația maghiară a înțeles că România nu sprijinește nici o formă de guvern deosebită, și deci arhiducele Iosif nu se bazează pe forța noastră armată. Și dacă știrea agenției Dacia nu corăspunde încă adevărului, ea este un pronostic dintre cele mai sigure. Nimic nu justifică azi în Ungaria un curent monarhic, nici chiar reacțiunea după suferințele dictaturii roșii.

Inregistrând retragerea fatală a habșburgului, așteptăm ca lucrurile să se lămurească dela sine. Acest proces îl va îndeplini poate alegea pentru Constituanta maghiară, de unde va avea să iasă forma de guvernământ în care se vor oglindi preferințele adevărate ale națiunii maghiare cumințite de glasul vremii.

În orice caz, guvernul nostru a declarat-o, România n'are intenția să împună verinilor noștri altceva decât respectarea unor condiții indispensabile pentru liniștea ei.

Informațiuni

Ziarul „Universul” scrie că în cercurile autorizate se dă ca sigur că dl Brătianu, care a sosit în capitală, se va prezenta M. S. Regelui la Sinaia cu demisia guvernului, recomandând pentru formarea noului guvern pe dl Manolescu-Râmniceanu.

Pe de altă parte presa opoziției unite, în frunte cu „Epoca” anunță că și combinația a căzut.

De fapt criza de guvern a fost din nou amânată de evenimentele din Ungaria.

Din cauza greutăților cauzate de aranjarea localurilor de școală, de numirea și detașarea personalului didactic și de alte nevoi de ordin didactic, cursurile școlare vor începe, pentru teritoriul de sub autoritatea Consiliului dirigent, la 1 Octombrie.

Din Budapesta se anunță că alegerile generale pentru Constituanta ungară vor avea loc peste zece săptămâni.

Din Paris se anunță moartea lui Iswolsky, fost ministru de externe rus. El avea 64 ani și a murit Sâmbătă în urma unei crize acute de astm.

Ziarele anunță că în curând va apărea un decret-lege prin care se hotărăște să la exportul și importul de semințe autorizatia sa poate și viza ministerului de agricultură pe lângă aceea a ministerului de comerț.

Trei trenuri cu repatriați vor pleca dela Sibiu spre Budapesta și Viena azi 21 August având itinerarele Sibiu-Copșa—Teiuș—Arad—Budapesta—Viena; Sibiu-Copșa—Teiuș—Cluj—Oradea—Budapesta—Viena. În 25 August va pleca alt tren în Cehoslovacia.

Funcționarii telegrafo-poștali din București, și o parte dintre funcționarii dela oficial din Iași au declarat Sâmbătă greva.

De la ministru de Interne arătând funcționarilor, pe deoparte imposibilitatea materială ca în două ore să se soluționeze cererile lor, iar pe de alta neamădând ca să examineze memoriul lor atâta vreme cât sunt în greva, aceștia au admis propunerea dlui ministru de Interne să-și reia lucrul, urmând ca memoriul lor să fie cercetat amănunțit numai după reluarea lucrului.

În restul țării, toate oficiile au funcționat regulat.

Consiliu dirigențiu a numit pe dl Leon Solomon, președintele reuniunii notarilor dela Făgăraș, în postul de primpretor al plasei Arpașul de Jos.

La Casa centrală a băncilor populare se studiază chestiunea organizării vânzării în comun a cerealelor sătenilor care, în urma exproprierei, ating cifra de 80 la sută din întreaga producție a țării.

Chestiunea se discută în conferința controlorilor și inspectorilor, cari vor cerceta și aprovizionarea comunelor urbane, a armatei și a populației dela munte cu cele necesare traiului.

Guvernul bulgar a remis mai multe note Conferinței de pace. Cea mai importantă era cu privire la Tracia arătând motivarea istorică a Bulgariei asupra Traciei.

Greva lucrătorilor de petrol s'a terminat și greviștii au reluat lucrul.

Iată câteva puncte din revendicările obținute: ziua de lucru, dela 12, la 8 ore; mărirea salariilor cu 30—50 la sută; stabilirea unui minimum de salariu. Plata celor mobilizați pe tot timpul războiului, conform legii măsurilor excepționale.

Greva a ținut opt săptămâni, în care timp lucrătorii au dat dovadă de cea mai mare solidaritate și ordine.

Broul presei române anunță că evacuarea Ungariei nu se va face decât atunci când se va forma un guvern ales de popor care să garanteze obligațiile luate de Ungaria.

La magazinul de automobile Gr. Cristea et Comp., Calea Victoriei 102, a sosit un transport de cauciucuri.

Răspunderile războiului

— Inființarea unui tribunal în Germania —

Berlin. — Adunarea națională din Weimar a discutat în ședința sa de alături amănuntele inființării tribunalului german compus din reprezentanții tuturor partidelor politice și care urmează să stabilească responsabilitățile pentru izbucnirea războiului mondial. S'a stabilit ca acest tribunal să fie compus din 50 de membri și va avea la dispoziție tot materialul necesar pentru a aduce sentințe drepte punându-se la dispoziție chiar și documentele diplomatice secrete. Opinia publică germană speră că prin inființarea acestui tribunal tendința aliaților de a traduce în fața proiectului tribunal internațional pe vinovații războiului va fi moderată în oarecare măsură. (Ag. Dacia)

Ultima oră

Telegrama

profesorilor secundari basarabeni către președintele Marelui Sfat

Iași 17. „Profesorii secundari basarabeni sfârșind cursurile făcute pentru ei la Universitatea din Iași, însușiți în momentul plecării lor, exprimă împreună cu profesorii Universității din Iași doliu președintelui și întregului Mare Sfat Național al Ardealului desorbit, sentimentele lor de cea mai curată dragoste frățescă și urări călduroase de cel mai deplin succes în munca pentru consolidarea viitorului strălucit al întregului neam românesc.”

Consiliul suprem și situația la Budapesta

Lyon, 19 — Consiliul suprem interaliat care nu s'a întrunit în ultimele trei zile și-a reluat Luul ședințele. Ședința a avut loc la orele 3 jum. la ministerul de externe. În lipsa dlui Clemenceau a prezidat de dl Ștefan Pichon.

Ea a reluat examinarea condițiilor impuse Bulgariei și a deliberrat asupra știrilor primite dela Budapesta.

Hindenburg și viața politică

Berlin. — Mareșalul Hindenburg n'a renunțat la speranța de a salva pe fostul împărat Wilhelm de tribunalul internațional și de-a relua pe tronul Germaniei. Neputând servi acest scop în chip mulțumitor în armată generalul Hindenburg a hotărât să facă politică, înscriindu-se în partidul național german. Prin aderenții personali ai mareșalului cari sunt foarte numeroși partidul naționalistilor germani a câștigat o importanță politică de seamă, în Germania. (Ag. Dacia)

Mișcări mahomedane în India și Egipt

Paris. — Presa engleză înregistrează cu deosebită plăcere mișcarea puternică ce se manifestează între supușii mahomedani ai Angliei în favoarea Turciei. Personalități marcante din India și din Egipt au prezentat guvernului englez un lung memoriu în care se amintește promisiunea dată de guvernul englez că Turcia nu va fi alungată din Europa, că Constantinopolul va rămâne Turciei carea nu i se vor impune condiții de pace prea grele care ar face-o incapabilă de a mai exista. (Ag. Dacia)

Greva brutarilor la Sofia

Belgrad. — Din Sofia se anunță că greva muncitorilor brutari continuă. Patronii nu vor să audă de împlinirea cererilor formulate de muncitori cu toate că ele nu sunt exagerate. Din ordinul comandamentului francez, spre a se preveni turburări, primăria a dispus să se împartă făină tuturor capilor de familii pentru a fi care să-și facă pâine acasă atâta vreme cât va mai dura greva. (Ag. Dacia)

Aniversarea luptei dela Mărășești

București. — În ziua de 19 August s'a sărbătorit pe câmpul de bătălie dela Mărășești aniversarea luptelor din Iulie și August 1917, cari au oprit, înfrângându-le trupel germane destinate să treacă prin Moldova, la Odesa.

Publicul bucureștan a avut la dispoziție un tren special pentru a putea asista la aceste serbări.

Serbările s'au început cu oficierea unui serviciu divin pe câmpul de bătălie, din partea P. S. S. Episcopului de Roman asistat de preoții din județ.

S'au ținut multe cuvântări însufleșite din partea delegaților diferitelor instituții din țară, după care a urmat defilarea trupelor în mijlocul ovației mulțimei.

Invitațiilor li s'a dat o masă în gara Mărășești.

După masă publicul a vizitat tranșeele, mormintele celor căzuți și mormântul generalului Grigoreac pe care au depus flori. S'au împărțit apoi daruri văduvelor, invalizilor și orfanilor de războiu.

În aceeași zi la ora 9 dimineața, toate corpurile de trupă din țară au comemorat marea victorie dela Mărășești. S'au oficiat servicii divine și s'au ținut cuvântări prin care comandanții de unități au arătat înasmănătoarea istorică a zilei.

Efectele dezastrului bolșevicilor

Berna. — În urma evenimentelor din Budapesta, Lenin la Moskva, Rakowski la Kiev au convocat simultan un congres al partidului socialist în lupta cu sovietele. Acest partid este pentru reforma agrară și pentru independența Germaniei. Cât privește țărănimia e toată contra sovietelor.

Încă un guvern maghiar

— Remanierea ministerului Friederich —

După știrile publicate de ziarele ungurești, guvernul maghiar rămas tot sub președinția lui Friederich, a fost remaniat în modul următor:

Ministru președinte și comerț: Ștefan Friederich, externe: Martin Lovász, la conferința de pace: Contele Paul Telyky, interne: baronul Sigismund Perényi, finanțe: dr. Ion Grün, războiu: generalul Francisc Schmetzer, justiție: dr. George Balogh, agricultură: Ștefan Szabo de Nagyvárad, culte și instrucție publică: Carol Hosszár, salubritatea publică: dr. Andreu Csillery, fost medic colonel, ministru de propagandă: Ștefan Haller, ministru afacerilor micilor proprietari: Ioan Mayer, al naționalităților: dr. Iacob Bleyer, ministru al alimentației publice provizorie: Bela Terfy, secretar de stat.

Întrebarea este întrucât acest ministru răspunde încrederei populației maghiare și întrucât se va putea bucura de autoritate prin propriile sale mijloace.

Adevărul este că știrile din Budapesta sunt tot mai nelămurite asupra guvernului care e destinat să facă alegerea pentru Constituanta. Se pare că de fapt Ungaria n'are încă un guvern real, ci numai ministri cu atribuțiuni fictive.

Propaganda regalistă în Ungaria

Seghedin. — Din Budapesta s'a emisă scrisorile ai partidului regalist trimise pretutindea în țară spre a face propaganda pentru restaurarea regalității. afirmă o parte din țărani nici nu se arată țări acestor tendințe pentru că în urma exportului de bolșevici la țărani încetă noțiunea ranțel proprietății personale și a valorii banilor este împănată cu regalitatea. Partidul regalist și mai ales democrații republicani nu dispun de-o organizație corespunzătoare spre a spulsa dela început efectele acestei propagande regale bine organizate. În orice caz Ungaria multă încă nu își va recăștiga liniștea internă. (Ag. Dacia)

Inființarea republicei statelor de pe R

— Un protest al guvernului german

Paris. — Conferința de pace se va apleca zilele acestea din nou cu chestiunea noului tratat public fiindcă guvernul german a prezentat o notă prezentată la Paris ca Puteile ate și mai ales Franța să nu se mai amestece în această chestiune dat fiind că majoritatea populației se pronunță zilnic împotriva tendințelor separatiste, atât în întruniri publice cât și în dințiile corporațiilor și a partidelor politice comunicând aceste hotărâri ale lor în mod public guvernului german. Germania cere ca alături de posibilitatea populației de a-și putea mări festa, liberă de orice ingerință sau presiune de orice adevărată. (Ag. Dacia)

Greva în minele din Germania

Nauen. — Sâmbătă a avut prima ședință plenară a consiliului format pe baza consiliului imperiului. „Vorwärts” scrie să speră că se va fi în curând aplanată. Se știe că guvernul și crători ca guvernul ar intenționa introducerea lei de 0 ore. Guvernul desminte că ar intenționa să depășească dela ziua de 8 ore sau să scadă salariul.

Împotriva colportorilor de știri

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25

1. Vor fi considerați ca infractori: a) aceli cari, fără cea credință, prin calități publice, gâri, tremuri, pe străzi etc. comunică, colporta, românește în orice chip știri adevărate, se imaginare, sau făcături în sine la operațiunile de războiu, situația lucrării trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiuni privitoare la armata română.

b. Această infracțiune se va judeca condamnata de președinte în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a știora, sau trada, aplică pedepsele prevăzute de legea penală în vigoare în țara de războiu.

Cenzurat de Al. A. Hodoș

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Camioane-Automobile 3 tone

RENAULT

Livrabile cu începere dela 31 August, se pot cumpăra în condițiuni avantajoase de la

GR. CRISTEA & Cie.

București, Calea Victoriei Nr. 102. — (Piața Palatului Regal)

DIRECȚIUNEA CENTRALĂ C. F. R. SIBIU.

Nr. 14458/1919.

Concurs

Direcțiunea Regională din Cluj are lipsă pentru întreținerea liniei pe anul 1919 și 1920 de

60000 buc. traverse de stejar de rangul III

(150 m lungime) pentru furnizarea cărora Direcțiunea Centrală C. F. R. din Sibiu, publică concurs.

Ofertele sunt a se preda până la 19 August 1919 12 ore a. m. secției generale I a Direcțiunii Regionale din Cluj, tot acolo este de a se depune și vadiu la casa principală până la 18 August 1919, 12 ore a. m.

Apelul de ofertă, care conține condițiile detaliate de furnizare, și foaia de ofertă se poate procura dela Economatul Direcțiunii Regionale din Cluj și se pot vedea la Direcțiunea Centrală C. F. R. din Sibiu.

Cluj, în luna Iulie 1919.

Reproducerea nu se onorează. Direcțiunea Centrală C. F. R.

Reclama e sufletul comerțului.

Resortul Agricultură și Comerț — Secția: Import — Export.

Anunț.

Se aduce la cunoștința prefecturilor, cooperațiilor și organizațiilor oficiale de aprovizionare, că Ministrul de Industrie și comerț a contractat în străinătate cumpărarea a mari cantități de mărfuri de îmbrăcăminte și hanelor. Cumpărăturile fiind făcute în condițiuni avantajoase, vor putea ameliora în mod simțitor greutatea de aprovizionare ale populației.

O parte din mărfurile acestea, ca pânzături și așa de cusut a început să sosească deja în Regatul nostru.

Prefecturile, cooperațiile și alte organizații oficiale, cari doresc a prelua spre desfacere din mărfurile acestea, sunt rugate a trimite de urgență un delegat la Resortul nostru, pentru a fi provăzută cu autorizația necesară.

Pt. Șeful Resortului: Secretar General: I. Comșa.

Șeful Secției: Munthiu.

Vasilină farmaceutică

albă și galbenă

Vasilină industrială

(Consistentfette) 651 4-12

unsoare pentru osii

oferă cu expediție promptă

Fabrica de produse chimice

G. Florescu, Bacău, (Moldova)

Săpun românesc!

Primul fabricant de săpun din Ardeal oferă I calitate săpun de rufe și toaletă în mare și mic cu prețuri moderate.

Ioan Crăciun, Mediaș.

Caut pentru cancelaria mea un

Candidat sau secretar

și o dactilografă cu cunoștința limbii române Dr. H. Müller, avocat Sibiu, Strada Schewis 10.

Librăria STĂNCULESCU

Bul. Elisabeta 5, București

Cărți de școală și de literatură română și străine, registre pentru contabilitate, papetărie și articole de cancelarie. — Corespondență directă cu străinătatea.

Comercianți cari vin la București pentru cumpărări de mărfuri să se adreseze la

S. R. A. & LEONIDA

Strada Luterană Nr. 29 — 31

Serviciul de transporturi cu autocamioane București — Brașov.

Concurs

Pentru ocuparea aloc

2—3 posturi de practicanți

la centrală și filiale, se publică concurs. Dela recurenți să recere calificățiune comercială. — Practicanții au să primească un salar lunar de 500 coroane.

Rugările sunt a se trimite până în 1 Septembrie, la direcțiunea institutului subscris.

„Victoria” institut de credit și economii soc. pe acții, Arad.

Vin nou și vechiu

calitatea primă, de „MADERAT” se capătă la proprietarul de vii și vinuri

Alexandru Popescu în Măderat (județul Arad).

AUTOMOBILE

noi și uzate precum și toate accesoriile se caută spre cumpărare

Depozit. de articli fotografice KUNTE Sibiu, Piața mare 19.

Prima societate română de IMPORT și EXPORT

S. Ittu & Comp.

SIBIU

Se ocupă exclusiv cu importul și exportul a orice fel de produse comerciale, brute, semi-fabricate și fabricate.

Correspondență în limbile română, franceză, italiană, germană, ungară.

Adresa telegrafică: ITTU și COMP, SIBIU.

AUTOMOBILIȘTI!

Sunteți nevoiți pentru mult timp să întrebuințați automobile vechi, cari consumă mult și merg ne-regulat. Puteți evita aceste neajunsuri adaptând un

„Garburator ZENITH”

Găsiți carburatoare „ZENITH”, cu prețuri reduse pentru orice motor la Magazinul

Gr. Cristea & Cie.

București, Calea Victoriei Nr. 102 — (Piața Palatului Regal)

Champagne

PIPER-HEIDSIEK

Vechea casă HEIDSIEK fondată în 1785. REIMS, FRANȚA.

De vânzare la principalele Restaurante, Bodegi și Magazine de Coloniile

Repr. Geo. MATHIEU WALTER, București, strada Sculpturei 16.

Topitorie de fer (turnătorie)

preia spre prelucrare conform desenului sau după model

Uzinele de fier a statului

din Hunedoara.

Nr. 515/1919 Pres. Just.

Concurs.

Pentru furnizarea imprimatelor necesare anul 1919—1920 instanțelor judecătorești de pe teritoriul administrat de acest resort se deschide concurs cu oferte în scris.

Amatorii vor înainta ofertele lor detaliate cu modelele de hârtie și după posibilitate arătând un preț mijlociu după 1000 coale

Fiind prețurile fluctuante este consultat a se arăta prețul muncii (tipar etc.) și câștigul dorit în procente după costul original al hârtiei.

Ofertele se primesc până 10 Septembrie 1919 la resortul de justiție în Sibiu, strada Schewis Nr. 5, unde se dau și deslușiri.

Sibiu, la 14 August 1919.

Dr. Aurel Lazar, șeful resortului de justiție.